

Accelerarea utilizării energiei din surse regenerabile de către gospodării. Investiția 4 — Schema de granturi sub formă de bonuri valorice. Aspecte juridice, fiscale și contabile

Dr. ec. Elena STĂNCIULESCU

București

E-mail: elenastanciulescu3a@gmail.com

Abstract

In order to comply with accounting, tax, and legal regulations, we considered it necessary to present the national and European strategic framework for the energy transition, including the Romanian Energy Strategy 2025–2035 and the National Recovery and Resilience Plan (NRRP). We also detailed the REPowerEU Voucher Grant Scheme, highlighting the support mechanisms for households and the implementation of projects to reduce energy poverty and increase energy efficiency. Finally, we analyzed the application procedures, VAT and accounting treatment, and settlement flows, to ensure transparency, compliance, and efficient use of European funds.

Keywords: Romania's Energy Strategy, NRRP, voucher, transfer request, VAT, grant

Termeni-cheie: Strategia Energetică a României, PNRR, voucher, cerere de transfer, TVA, subvenție

Clasificare JEL: O13, H81, M41, M49, K32, K34, Q40, Q48, Q49

To cite this article: Stănciulescu, E. (2025), *Accelerarea utilizării energiei din surse regenerabile de către gospodării. Investiția 4 — Schema de granturi sub formă de bonuri valorice. Aspecte juridice, fiscale și contabile*, CECCAR Business Review, N° 9, pp. 43–53, <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2025.09.05>

➔ Strategia energetică a României 2025–2035, cu perspectiva anului 2050

Dezvoltarea sectorului energetic este o componentă fundamentală a dezvoltării în ansamblu a României. Având în vedere țintele climatice ale Uniunii Europene pentru anii 2030, 2040 și 2050, viziunea Strategiei Energetice a României este de a dezvolta sectorul energetic în condiții de securitate, accesibilitate și sustenabilitate, asigurând un loc central pentru consumatori. Acest sector trebuie să garanteze disponibilitatea fizică neîntreruptă a produselor și serviciilor energetice, la un preț accesibil și urmărind dezvoltarea durabilă.

Strategia energetică are la bază o serie de obiective care au rolul de a stabili direcția sectorului energetic românesc pentru anul 2035, cu perspectiva anului 2050. Aceste obiective se referă la securitatea energetică, energia cu emisii scăzute de carbon, eficiența energetică, accesul fizic la energie pentru toți consumatorii și accesibilitatea financiară și competitivitatea economică ale energiei, piețele de energie eficiente, precum și la digitalizare, dezvoltarea rețelelor inteligente și securitatea cibernetică.

➔ Asigurarea accesului fizic la energie pentru toți consumatorii, accesibilitatea financiară și competitivitatea economică

Un răspuns cuprinzător și adecvat la provocările economice și sociale cu care se confruntă România este reprezentat de Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), care pune accentul pe tranziția verde și pe

cea digitală, promovând o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, cu măsuri care acordă prioritate coeziunii economice, creării de locuri de muncă, inovării și competitivității.

Cele 16 componente ale sale, inclusiv ultimul capitol adăugat, privind REPowerEU, continuă să abordeze cei șase piloni ai Regulamentului privind Mecanismul de redresare și reziliență (Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență, cu modificările și completările ulterioare).

Componentele PNRR includ următoarele: C1 — Managementul apei, C2 — Păduri și protecția biodiversității, C3 — Managementul deșeurilor, C4 — Transport sustenabil, C5 — Valul renovării, C6 — Energie, C7 — Transformarea digitală, C8 — Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii, C9 — Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare, C10 — Fondul local, C11 — Turism și cultură, C12 — Sănătate, C13 — Reforme sociale, C14 — Buna guvernare, C15 — Educație și C16 — REPowerEU.

Programul REPowerEU este o inițiativă finanțată de Uniunea Europeană prin PNRR pentru a sprijini tranziția energetică în România. Acesta vizează reducerea dependenței de combustibili fosili prin acordarea de vouchere gospodăriilor vulnerabile pentru a îmbunătăți eficiența energetică (anvelopare termică, audituri etc.) și a instala sisteme fotovoltaice. Programul include și o etapă generală pentru proprietarii de locuințe care nu dețin deja sisteme fotovoltaice sau de stocare. Investițiile din PNRR prin programul REPowerEU cuprind măsuri critice referitoare la reducerea sărăciei energetice și poziționarea consumatorilor în piața de energie, cu implicații substanțiale pe termen lung.

Pentru a atinge obiectivul specific de a asigura acces universal la energie electrică până în anul 2035, inclusiv în zonele greu accesibile sau afectate de sărăcie energetică, se vor lua **o serie de măsuri**, cum ar fi:

- realizarea de investiții în infrastructura de rețea, cu scopul de a extinde accesul la energie electrică în zonele neelectrificate și de a moderniza rețelele existente pentru a suporta creșterea consumului;
- colaborarea cu autoritățile locale și regionale pentru a identifica zonele prioritare și pentru a asigura finanțarea necesară acestor proiecte;
- încurajarea gospodăriilor și întreprinderilor să investească în sisteme de generare proprie, prin stabilirea unui cadru de sprijin pentru instalarea sistemelor de energie solară fotovoltaică, turbine eoliene mici și alte tehnologii de generare distribuită, adaptate la nevoile comunităților locale;
- implementarea de măsuri de sprijin și de facilități fiscale;
- acordarea de sprijin pentru crearea și operarea comunităților energetice locale, respectiv asistență tehnică, acces la finanțare și ghiduri de bune practici;
- adaptarea legislației pentru a simplifica și accelera procesele de licențiere și conectare la rețeaua națională, permițându-le astfel comunităților energetice locale să se dezvolte și să funcționeze eficient.

➡ **PNRR — instrument strategic de dezvoltare și modernizare a României**

Planul Național de Redresare și Reziliență reprezintă instrumentul strategic prin care țara noastră beneficiază de fonduri europene nerambursabile și împrumuturi destinate reformelor și investițiilor menite să susțină redresarea economică și tranziția către o economie verde și digitală, fiind o componentă a politicilor și măsurilor prin care România acționează pentru îndeplinirea obiectivelor și Țintelor europene.

Printre măsurile principale se numără accelerarea producției de energie din SRE (surse regenerabile de energie), îmbunătățirea eficienței energetice și recalificarea forței de muncă afectate de tranziție. Acest plan vizează, de asemenea, consolidarea infrastructurii digitale și sprijinirea gospodăriilor vulnerabile spre o tranziție energetică sustenabilă.

PNRR este structurat pe **șase piloni principali**:

- 1. Tranziția verde;
- 2. Transformarea digitală;
- 3. Creșterea inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii;

- 4. Coeziunea socială și teritorială;
- 5. Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională;
- 6. Politici pentru Noua Generație.

➤ Pilonul 1 — Tranziția verde, Componenta 16 — REPowerEU

Potrivit Ghidului specific — Condiții de accesare a fondurilor europene aferente PNRR în cadrul apelurilor de proiecte, obiectivul Componentei 16 — REPowerEU reprezintă creșterea rezilienței și independenței energietice a României prin:

- dezvoltarea ponderii producției de energie electrică din surse regenerabile (în principal solar și eolian) atât la persoanele fizice, cât și la operatorii economici;
- decarbonizarea sectorului rezidențial prin creșterea eficienței energetice a clădirilor;
- dezvoltarea și digitalizarea capacităților de transport;
- calificarea resurselor umane în raport cu cerințele specifice sectorului de energie regenerabilă.

Obiectivul general al Investiției 4 — Schema de granturi sub formă de bonuri valorice pentru accelerarea utilizării energiei din surse regenerabile de către gospodării este de a reduce consumul de energie prin creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale unifamiliale, intensificând implementarea producției de energie din surse regenerabile. **Obiectivul specific al investiției** este crearea unui voucher care să stimuleze montarea unui sistem fotovoltaic cu capacitate netă de minimum 3 kW/locuință în cadrul proprietăților aparținând persoanelor fizice și a unor sisteme de stocare a energiei electrice.

Potrivit Ordinului ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 3.680/2025 pentru modificarea și completarea Ghidului specific — Condiții de accesare a fondurilor europene aferente Planului Național de Redresare și Reziliență în cadrul apelului de proiecte aferent Investiției 4 „Schema de granturi sub formă de bonuri valorice pentru accelerarea utilizării energiei din surse regenerabile de către gospodării”, din cadrul Componentei 16.REPowerEU a Planului Național de Redresare și Reziliență, perioada pentru implementarea proiectelor se prelungește de la 30 septembrie 2025 la 30 noiembrie 2025, data depunerii ultimei cereri de transfer (inclusiv recepția la terminarea lucrărilor). Perioada de implementare, cuprinzând și intervalul de timp necesar depunerii ultimei cereri de transfer, verificării și efectuării ultimei plăți, nu poate depăși data de 31 decembrie 2025.

➤ Asistența financiară nerambursabilă în euro acordată sub formă de vouchere

Valoarea finanțării alocate pe proiect se calculează prin înmulțirea numărului de vouchere prevăzut în cererea de finanțare pentru care se îndeplinesc criteriile de eligibilitate cu valoarea individuală a fiecărui voucher (5.000 euro).

Voucher pe tip de activitate eligibilă	Valoarea voucherului (euro) Etapa I — componenta A și Etapa II	Valoarea voucherului (euro) Etapa I — componenta B
Voucher pentru instalarea unui sistem de panouri fotovoltaice	5.000	N/A
Voucher pentru instalarea unui sistem de stocare a energiei electrice	5.000	5.000
Total valoare vouchere pentru un proiect ce include un singur imobil	10.000	5.000

Imobilele sunt eligibile doar dacă nu dețin niciunul dintre cele două sisteme și prin proiect este prevăzută acordarea ambelor tipuri de vouchere (la nivelul fiecărui imobil).

Valoarea asistenței financiare nerambursabile în euro acordate sub formă de vouchere se calculează la cursul InforEuro din luna anterioară lansării apelului de proiecte, respectiv luna august 2024 (1 euro = 4,9766 lei). Rata finanțării este de 100% din valoarea voucherelor.

Apelul de proiecte a fost lansat în două etape, cu perioade de depunere și alocări distincte deschise pentru toți solicitanții eligibili, în limita bugetului total maxim eligibil pentru fiecare etapă.

✓ **Etapa I — Componenta A** (doar pentru consumatorii vulnerabili de energie care nu dețin niciunul dintre cele două sisteme) presupune instalarea de noi sisteme de panouri fotovoltaice cu o capacitate netă de cel puțin 3 kW și instalarea de sisteme de stocare a energiei electrice cu o capacitate utilizabilă de stocare de cel puțin 5 kW. Apelul implică acordarea de vouchere și pentru consumatorii vulnerabili de energie, și pentru locuințele izolate din punct de vedere energetic — fără acces la rețelele de energie electrică.

✓ **Etapa I — Componenta B** (pentru persoanele fizice, inclusiv consumatorii vulnerabili de energie) implică instalarea de sisteme de stocare a energiei electrice cu o capacitate utilizabilă de stocare de cel puțin 5 kW. Sistemele autonome de stocare a energiei electrice sunt eligibile pentru sprijin numai în cazul în care proprietarii de locuințe dețin deja un sistem de panouri solare cu o capacitate netă de cel puțin 3 kW.

✓ **Etapa II** (pentru persoanele fizice (populația generală) care nu dețin niciunul dintre cele două sisteme) presupune instalarea de noi sisteme de panouri fotovoltaice cu o capacitate netă de cel puțin 3 kW și de sisteme de stocare a energiei electrice autonome cu o capacitate utilizabilă de stocare de cel puțin 5 kW.

■ Cheltuieli pentru care se acordă vouchere

Pentru acordarea voucherelor, cheltuielile vor îndeplini cumulativ următoarele condiții:

- sunt în conformitate cu prevederile PNRR, Componenta 16, Investiția 4;
- sunt angajate și/sau plătite după data lansării ghidului în consultare publică și/sau realizate în perioada de implementare a proiectului;
- sumele aferente acestora se regăsesc în bugetul proiectului;
- sunt efectuate exclusiv în scopul atingerii obiectivelor și rezultatelor proiectului (justificate) în concordanță cu principiile bunei gestiuni financiare, în special în ceea ce privește economia și eficiența.

Categoriile de activități eligibile finanțate pe baza voucherelor includ instalarea sistemelor fotovoltaice de generare de energie electrică având o capacitate netă de cel puțin 3 kW, pentru consum propriu, care sunt conectate la rețeaua națională de distribuție, și achiziționarea de instalații/echipamente și lucrări aferente pentru instalarea sistemelor de stocare a energiei electrice/baterii cu o capacitate de stocare utilizabilă de cel puțin 5 kWh.

Cheltuielile aferente proiectului care nu sunt incluse în voucher sunt cele pentru obținerea/actualizarea certificatului de racordare (CR), care vor fi suportate de către solicitant pentru Componenta A și de beneficiarii finali pentru Componenta B și Etapa II, și cheltuielile obligatorii de informare și publicitate, ce derivă exclusiv din Manualul de identitate vizuală privind operațiunile finanțate prin Mecanismul de Redresare și Reziliență, definite în conformitate cu art. 34 din Regulamentul (UE) 2021/241, acestea fiind suportate de către solicitantul finanțării.

➔ Mecanismul de finanțare

Prin cererile de transfer, beneficiarul finanțării va solicita contravaloarea în lei a voucherelor atribuite, în sume fixe, potrivit bugetului aprobat, acestea fiind depuse în conformitate cu Graficul estimativ privind termenele de depunere a cererilor de transfer. Transferul către beneficiari al sumelor solicitate prin cererile de transfer se efectuează în condițiile și pe baza documentelor prevăzute în contractele de finanțare și conform documentației justificative stabilite prin ghidul solicitantului. Fiecare cerere de transfer transmisă de beneficiar trebuie să reflecte separat pentru fiecare an calendaristic activitățile realizate în cadrul proiectului.

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) autorizează cheltuielile cuprinse în cererea de transfer și efectuează plata sumelor autorizate în termen de cinci zile lucrătoare de la aprobarea documentelor

de către ordonatorul de credite. După efectuarea plății, MIPE notifică beneficiarul cu privire la plata aferentă cheltuielilor autorizate din cererea de transfer.

Sumele reprezentând TVA nedeductibilă aferentă voucherelor se vor solicita în cadrul aceleiași cereri de transfer și se vor evidenția distinct. Sumele cu TVA care pot fi solicitate sunt în limita cotei de taxă aplicabile tipului de activitate prestată conform legislației în vigoare și în limita valorii rezultate în urma aplicării cotei la valoarea voucherului.

Nu sunt eligibile pentru acordarea finanțării sub formă de vouchere activitățile care au fost inițiate/realizate în afara perioadei de eligibilitate și implementare prevăzute în ghidul specific (înainte de data semnării contractului de finanțare).

Pe măsură ce se finalizează lucrările de instalare a sistemelor de panouri fotovoltaice și/sau a sistemelor de stocare a energiei electrice pentru una sau mai multe gospodării, beneficiarul va depune cereri de transfer pentru plata voucherelor.

Pentru Componenta B, având în vedere condiția conform căreia sistemele autonome de stocare a energiei electrice cu o capacitate utilizabilă de stocare de cel puțin 5 kW sunt eligibile pentru sprijin numai în cazul în care proprietarii de locuințe dețin deja un sistem de panouri solare cu o capacitate netă de cel puțin 3 kW, plata voucherelor pentru instalarea sistemelor autonome de stocare este condiționată de prezentarea dovezii instalării sistemului de panouri fotovoltaice pentru aceleași imobile.

Cererile de transfer vor fi însoțite de documente justificative și informații privind stadiul de realizare al proiectului: Graficul estimativ al termenelor de depunere a cererilor de transfer, dacă este cazul, o detaliere a activităților realizate și pentru care se solicită transferul sumelor și raportul de progres și documentele justificative corespunzătoare progresului înregistrat.

Pentru fiecare imobil pentru care au fost finalizate toate activitățile obligatorii și pentru care se solicită plata voucherelor se vor prezenta procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor, din care să rezulte instalarea sistemelor fotovoltaice și a sistemelor de stocare a energiei electrice, însoțite de beneficiarii finali ai lucrărilor respective și operatorii economici care au executat lucrarea.

■ **Certificatul de racordare sau dovada demarării procesului de obținere a acestuia**

În ceea ce privește ultima cerere de transfer, în situația în care certificatele de racordare nu au fost obținute și se află în curs de obținere, beneficiarul o poate depune însoțită de dovada/dovezile demarării procesului de obținere a CR (dovada înregistrării la/transmiterii prin platforme online către instituțiile abilitate a documentelor necesare obținerii acestuia). Certificatul de racordare se va depune în acest caz în termen de trei luni de la data finalizării perioadei de implementare, dar nu mai mult de 31 martie 2026. Nedepunerea sa până la această dată va duce la declararea neeligibilității fiecărui beneficiar final și la returnarea sumelor aferente pentru care nu a fost depus certificatul.

■ **Fluxul financiar aferent operațiunilor**

Fluxul financiar al operațiunilor include următoarele:

- depunerea de către beneficiar a cererii de transfer în aplicația proiecte.pnrr.gov.ro, însoțită de documente justificative;
- autorizarea de către MIPE a cheltuielilor cuprinse în cererea de transfer în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii acesteia și efectuarea plăților sumelor autorizate în cinci zile lucrătoare de la aprobarea documentelor de către ordonatorul de credite. În situația în care sunt necesare documente adiționale sau clarificări, termenul de 10 zile lucrătoare poate fi întrerupt, fără ca perioadele de întrerupere cumulate să depășească 10 zile lucrătoare. În cazul ultimei cereri de transfer depuse de beneficiar în cadrul proiectului, aceste termene pot fi prelungite cu durata necesară efectuării tuturor verificărilor procedurale, dar fără a depăși 45 de zile de la data depunerii cererii;

- notificarea de către MIPE a beneficiarului, după efectuarea plății, cu privire la plata aferentă cheltuielilor autorizate din cererea de transfer;
- reconcilierea contabilă dintre conturile contabile ale coordonatorilor de reforme și/sau investiții și cele ale beneficiarilor.

➤ **Livrarea și instalarea echipamentelor**

■ **Livrarea echipamentelor**

Condițiile prevăzute în contractul comercial încheiat între prestator și beneficiarul final sunt următoarele:

- ✓ Prestatorul va notifica telefonic și în scris beneficiarul final cu privire la data începerii execuției instalării sistemului fotovoltaic/sistemului de stocare a energiei electrice cu două–șapte zile înainte de data efectivă.
- ✓ Prestatorul va suporta riscurile de pierdere și/sau deteriorare a produselor/echipamentelor până la data livrării lor beneficiarului final, fiind responsabil și pentru eventuala deteriorare/pierdere a acestora ce poate interveni pe parcursul execuției/instalării lor.
- ✓ Beneficiarul final trebuie să-i notifice prestatorului viciile ascunse în termen de două zile de la descoperirea acestora. Notificarea trebuie făcută în scris și este necesar să precizeze cu exactitate natura și amploarea viciilor.
- ✓ Dacă în urma rezultatului inspecțiilor realizate sunt constatate neconformități, beneficiarul final va putea să solicite refacerea, înlocuirea și/sau repararea lucrărilor/dotărilor/echipamentelor fără nicio cheltuială din partea sa. În cazul echipamentelor deteriorate și al constatării unor deficiențe cantitative și/sau calitative la data recepției, prestatorul se obligă să înlocuiască produsele necorespunzătoare și/sau să completeze deficiențele cantitative într-un termen stabilit de comun acord, fără modificarea prețului contractului.
- ✓ În cazul în care în cursul eventualei depozitări de către beneficiarul final au fost produse daune, costurile cu înlocuirea vor fi suportate de acesta.
- ✓ Durata și modalitățile de efectuare ale inspecțiilor și verificărilor nu vor putea fi invocate de beneficiarul final drept motiv/justificare al/a neplății ori întârzierii plății prețului contractului către prestator.
- ✓ Răspunderea prestatorului în temeiul obligației de garanție pentru vicii presupune strict suportarea costului reparației și/sau a costului dotării/echipamentului de înlocuit.

■ **Instalarea echipamentelor**

Prestatorul este responsabil de instalarea sistemului de panouri fotovoltaice/sistemelor de stocare a energiei electrice și de finalizarea adecvată a proiectului. Acesta va depune în termen de 10 zile lucrătoare de la instalare documentația necesară la operatorul de distribuție în vederea emiterii certificatului de racordare, cu respectarea cumulativă a următoarelor condiții:

- existența buletinului de măsură a prizei de pământ, în parametri;
- documentele de recepție și împuternicirea sunt semnate;
- locul de consum nu este blocat de o altă cerere de racordare în curs;
- adresa locului de consum este actualizată la operatorul de distribuție;
- locul de consum este definitiv (nu temporar, de șantier).

■ **Modificări/daune survenite la locul montării panourilor fotovoltaice**

În cazul în care prestatorul va constata că locul montării panourilor fotovoltaice (acoperișul imobilelor) poate suferi modificări (de exemplu, îndoirea tablei din care este făcut acest acoperiș) ca urmare a sau în timpul prestării serviciilor de instalare a panourilor, acesta îi va aduce la cunoștința beneficiarului final posibilele modificări ce pot surveni și le va supune spre aprobarea sa. Comunicarea dintre părți în acest sens este valabilă îndeplinită dacă va fi transmisă în format fizic sau prin e-mail. În urma primirii acordului beneficiarului final,

prestatorul nu va fi responsabil și nu va fi ținut răspunzător în niciun fel pentru eventualele modificări/daune survenite la locul montării panourilor fotovoltaice.

Transferul dreptului de proprietate asupra dotărilor/echipamentelor de la prestator la beneficiarul final are loc la data semnării procesului-verbal de predare/primire și/sau punere în funcțiune sau cel mai târziu la data emiterii certificatului de racordare de către operatorul de distribuție relevant, dacă această dată este ulterioară datei procesului-verbal de punere în funcțiune. Totuși, beneficiarul final va fi direct răspunzător pentru orice daune sau prejudicii generate proiectului strict din culpa sa directă sau indirectă care intervin între data instalării efective și cea a emiterii certificatului de racordare.

➡ **Tratamentul fiscal și contabil aplicabil Schemei de granturi sub formă de bonuri valorice**

Implementarea acestei măsuri are un impact semnificativ nu doar asupra tranziției energetice, ci și asupra mediului fiscal și contabil. Deși beneficiarul final este o persoană fizică neînregistrată în scopuri de TVA, furnizorii de echipamente și servicii sunt entități economice care trebuie să trateze corect operațiunile din punctul de vedere al taxei, al recunoașterii veniturilor și al raportării contabile. Astfel, provocările practice ale programului includ:

- determinarea tratamentului TVA aplicabil sumelor primite prin intermediul voucherelor;
- recunoașterea contabilă a veniturilor din subvenții și a creanțelor aferente;
- procedura de decontare și transfer între instituțiile finanțatoare, furnizori și beneficiari.

■ **Tratamentul TVA aplicabil sumelor primite prin intermediul voucherelor**

TVA nu este inclusă în voucher. Acest aspect este reglementat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cu modificările și completările ulterioare, și Ordinul ministrului investițiilor și proiectelor europene și al ministrului finanțelor nr. 1.745/1.481/2023 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind utilizarea formularului „Declarație privind nedeductibilitatea TVA aferente cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Planul național de redresare și reziliență în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din fonduri publice naționale”.

Valoarea TVA aferente activităților eligibile prin intermediul Investiției 4 va fi acoperită din bugetul de stat, conform OUG nr. 124/2021. Pentru decontarea taxei se va depune un centralizator bazat pe cererile de transfer. Formularul cererii de înrolare va include un câmp specific ce trebuie bifat pentru a indica dacă solicitantul este sau nu plătitor de TVA. De asemenea, acesta va completa anexa prevăzută în ordonanța de urgență — Declarație privind nedeductibilitatea TVA aferente cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Planul național de redresare și reziliență în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din fonduri publice naționale.

✓ **Declarația privind nedeductibilitatea TVA**

Solicitantul va depune Declarația privind nedeductibilitatea TVA, prin care își asumă faptul că, pentru achizițiile cuprinse în cererea de rambursare/plată, TVA aferentă nu a fost și nu va fi solicitată la rambursare conform legislației naționale în domeniul fiscal.

Coordonatorii de reforme și/sau investiții îi transmit trimestrial organului fiscal competent pentru administrarea contribuabilului copia acestei declarații depuse de contribuabilul plătitor care are calitatea de persoană înregistrată în scopuri de TVA, conform prevederilor art. 316 din Codul fiscal, în anumite perioade sau pe întregul interval cuprins între data emiterii facturilor înscrise în declarație și data depunerii ei.

Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin structurile sale teritoriale, dispune controale la contribuabilii selectați pe baza analizei de risc în vederea verificării corectitudinii datelor declarate pe propria răspundere de către reprezentantul legal al persoanei înregistrate în scopuri de TVA. În situația neconfirmării datelor declarate, actul de control cu rezultatele verificării va fi transmis coordonatorului de reforme și/sau investiții în vederea efectuării corecțiilor necesare.

Din data de 25 mai 2023 (data intrării în vigoare a Ordinului MIPE și MF nr. 1.745/1.481/2023), solicitanții de fonduri în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență nu mai trebuie să depună Certificatul privind nedeductibilitatea TVA aferente cheltuielilor cuprinse în cererea de rambursare.

■ Tratamentul contabil al operațiunilor

Exemplu

Societatea Solar Instal SRL, plătitoare de TVA, montează un sistem fotovoltaic pentru o persoană fizică. Valoarea totală a lucrării este de 26.000 lei, finanțarea nerambursabilă din PNRR fiind de 25.000 lei, iar contribuția beneficiarului final, de 1.000 lei (sumă neeligibilă).

Contractul comercial încheiat între prestator și beneficiarul final prevede următoarele:

- ✓ Valoarea acestuia este de 26.000 lei, din care 25.000 lei reprezintă contravaloarea bonului valoric decontat de finanțator.
- ✓ Prețul contractului va fi achitat în contul prestatorului după cum urmează:
 - a) de către finanțator, prin transfer de sume, dar nu mai mult de 25.000 lei, echivalentul unui bon valoric de 5.000 euro (curs BNR = 5 lei/euro);
 - b) de către beneficiarul final, suma de 1.000 lei (diferența pentru activitățile neeligibile, respectiv ne-decontate la lit. a)).
- ✓ Până la plata integrală a prețului conform lit. b), sistemul fotovoltaic rămâne în proprietatea prestatorului, chiar și în cazul încheierii/semnării procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor.
- ✓ Cu toate acestea, în vederea racordării la rețeaua națională și pentru încheierea contractului de racordare cu operatorul de distribuție relevant, prestatorul îi acordă beneficiarului final dreptul de utilizare a echipamentului până la transferul integral al dreptului de proprietate și încasarea integrală a sumei menționate.
- ✓ Beneficiarul final este obligat să plătească și să respecte obligațiile contractuale privind plata integrală a prețului în cuantumul, modalitățile și la termenele contractuale stabilite.

Înregistrări contabile:

- La semnarea contractului de finanțare, înregistrarea subvenției aprobate:

25.000 lei	4452	=	472	25.000 lei
	„Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenții”		„Venituri înregistrate în avans”	

- Înregistrarea cheltuielilor cu execuția lucrării:

Operațiuni	Conturi contabile	Sume (lei)
Achiziția panourilor fotovoltaice	% = 401	<u>24.200</u>
	301 „Furnizori”	20.000
	„Materii prime”	
	461/TVA	4.200
Consumul de stocuri la montaj	„Debitori diverși”	
	601 = 301	20.000
	„Cheltuieli cu materiile prime”	

Operațiuni	Conturi contabile	Sume (lei)
Înregistrarea cheltuielilor cu salariile pentru montaj	641 = 421 „Cheltuieli cu salariile personalului” „Personal — salarii datorate”	4.890
Înregistrarea contribuției asiguratorii pentru muncă aferente salariilor	646 = 436 „Cheltuieli privind contribuția asiguratorie pentru muncă” „Contribuția asiguratorie pentru muncă”	110
Alte servicii (transport, verificări etc.)	% = 401 628 „Furnizori” „Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți” 4426 „TVA deductibilă”	<u>1.210</u> 1.000 210

– Recunoașterea venitului din subvenția PNRR:

Potrivit pct. 399 alin. (2) din Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare, „în cazul subvențiilor a căror acordare este legată de activitatea de producție sau prestări de servicii, recunoașterea acestora pe seama veniturilor se efectuează concomitent cu recunoașterea cheltuielilor a căror contravaloare urmează a fi acoperită din aceste subvenții”.

25.000 lei	472	=	%	<u>25.000 lei</u>
	„Venituri înregistrate în avans”		7412	20.000 lei
			„Venituri din subvenții de exploatare pentru materii prime și materiale”	
			7414	4.890 lei
			„Venituri din subvenții de exploatare pentru plata personalului”	
			7415	110 lei
			„Venituri din subvenții de exploatare pentru asigurări și protecție socială”	

– Facturarea contribuției beneficiarului final (partea neeligibilă) (1.000 lei + TVA 21%):

1.210 lei	4111	=	%	<u>1.210 lei</u>
	„Clienți”		704	1.000 lei
			„Venituri din servicii prestate”	
			4427	210 lei
			„TVA colectată”	

– Încasarea sumelor:

- Finanțarea din PNRR primită:

25.000 lei	5121	=	4452	25.000 lei
	„Conturi la bănci în lei”		„Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenții”	
• Încasarea contribuției beneficiarului:				
1.210 lei	5121	=	4111	1.210 lei
	„Conturi la bănci în lei”		„Clienți”	
– Recuperarea TVA de la autoritatea contractantă:				
4.200 lei	5121	=	461/TVA	4.200 lei
	„Conturi la bănci în lei”		„Debitori diverși”	

Potrivit pct. 346 alin. (1) din OMFP nr. 1.802/2014, „subvențiile primite sau de primit de către entitate se înregistrează în contabilitate în conturi distincte”. Astfel, beneficiarii finanțării au obligația să țină o evidență contabilă separată pentru fiecare proiect, folosind conturi analitice distincte.

În vederea efectuării reconcilierii contabile dintre conturile contabile ale coordonatorilor de reforme și/sau investiții și cele ale beneficiarilor proiectelor implementate în cadrul PNRR, cei din urmă au obligația transmiterii trimestriale, până la data de 20 a lunii următoare perioadei de raportare, a formularului Notificare cu privire la reconcilierea contabilă, din care să rezulte sumele primite de la coordonatorii de reforme și/sau investiții conform prevederilor din contractele de finanțare.

➔ Concluzii

În cazul proiectelor finanțate din PNRR în care o societate prestează lucrări de instalare a sistemelor foto-voltaice pentru persoane fizice, echipamentele fiind achiziționate exclusiv în scopul prestării serviciului, aceasta nu realizează o investiție proprie. În consecință, achizițiile de echipamente și materiale se tratează drept cheltuieli de exploatare, iar finanțarea nerambursabilă primită pentru acoperirea lor se înregistrează ca subvenție de exploatare (contul 741 „Venituri din subvenții de exploatare”).

Facturarea către beneficiarul final se efectuează doar pentru partea neeligibilă (dacă persoana fizică suportă o diferență de cost), caz în care venitul se recunoaște în contul 704 „Venituri din servicii prestate”. Pentru partea eligibilă finanțată din PNRR nu se emite factură către persoana fizică, iar venitul aferent se recunoaște prin contul 741, fără impact asupra cifrei de afaceri și regimului de TVA.

Prin urmare:

- Finanțarea nerambursabilă acoperă doar partea eligibilă, fără facturare.
- Contribuția beneficiarului final (neeligibilă) se facturează și se include în cifra de afaceri.
- TVA se colectează doar pentru partea facturată.
- Pentru trasabilitatea cheltuielilor finanțate din PNRR, este recomandată evidența separată pe proiecte.

Bibliografie

1. Ministerul Energiei (2025), Strategia Energetică a României 2025–2035, cu perspectiva anului 2050, Anexă, <https://energie.gov.ro/wp-content/uploads/2025/02/Strategia-Energetica-a-Romaniei-2025-2035-cu-perspectiva-anului-2050.pdf>.
2. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (2023), Planul Național de Redresare și Reziliență, <https://mfe.gov.ro/pnrr/>.

3. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (n.d.), PNRR: Actualizează Ghidul Specific aferent Investiției 4 „Schema de granturi sub formă de bonuri valorice pentru accelerarea utilizării energiei din surse regenerabile de către gospodării”, <https://mfe.gov.ro/pnrr-actualizeaza-ghidul-specific-aferent-investitiei-4-schema-de-granturi-sub-forma-de-bonuri-valorice-pentru-accelerarea-utilizarii-energiei-din-surse-regenerabile-de-catre-gospodarii/>.
4. Hotărârea Guvernului nr. 209/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, publicată în Monitorul Oficial nr. 154/15.02.2022, cu modificările și completările ulterioare.
5. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial nr. 688/10.09.2015, cu modificările și completările ulterioare.
6. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial nr. 963/30.12.2014, cu modificările și completările ulterioare.
7. Ordinul ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 7.075/2024 privind modificarea Ghidului Specific — Condiții de accesare a fondurilor europene aferente Planului Național de Redresare și Reziliență în cadrul apelurilor de proiecte, aferent Investiției 4 „Schema de granturi sub formă de bonuri valorice pentru accelerarea utilizării energiei din surse regenerabile de către gospodării”, din cadrul componentei 16.REPowerEU a Planului Național de Redresare și Reziliență, aprobat prin Ordinul ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 6.252/2024, <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2024/11/be2ca1b7d0829772944f16901451abee.pdf>.
8. Ordinul ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 3.680/2025 pentru modificarea și completarea Ghidului Specific — Condiții de accesare a fondurilor europene aferente Planului Național de Redresare și Reziliență în cadrul apelului de proiecte aferent Investiției 4 „Schema de granturi sub formă de bonuri valorice pentru accelerarea utilizării energiei din surse regenerabile de către gospodării”, din cadrul Componentei 16.RePowerEU a Planului Național de Redresare și Reziliență, aprobat prin Ordinul ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 6.252/2024, <https://mfe.gov.ro/pnrr-actualizeaza-ghidul-specific-aferent-investitiei-4-schema-de-granturi-sub-forma-de-bonuri-valorice-pentru-accelerarea-utilizarii-energiei-din-surse-regenerabile-de-catre-gospodarii/>.
9. Ordinul ministrului investițiilor și proiectelor europene și al ministrului finanțelor nr. 1.745/1.481/2023 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind utilizarea formularului „Declarație privind nedeductibilitatea TVA aferente cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Planul național de redresare și reziliență în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din fonduri publice naționale”, publicat în Monitorul Oficial nr. 452/24.05.2023.
10. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, publicată în Monitorul Oficial nr. 819/07.09.2020, cu modificările și completările ulterioare.
11. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, publicată în Monitorul Oficial nr. 1.178/14.12.2021, cu modificările și completările ulterioare.
12. <https://energie.gov.ro/category/pnrr/masura-de-investitii-i-4/>
13. <https://proiecte.pnrr.gov.ro/#/home>
14. <https://www.cjsm.ro/storage/oss/i4/8-anexa-7-contract-comercial-i4.pdf>
15. <https://www.voltech.ro/repowereu-2024-etapa-general/>